

[Schmidt.]

dragning, selv om man holder den for rigtig, men det er det, som Danmark har stillet sig blind og døv over for, hver Gang jeg har talt om det, og det er netop denne Selvfærdighed og selvglade Stemning, der staar i Vejen, ogsaa dér hvor den kommer fra en Mands Mund, som ganske vist ellers er en elskværdig Mand. Det er det, jeg gaar imod, ogsaa i Dag, og i den Sammenhæng ønsker jeg endnu en Gang at lægge Fingeren paa en hel Del, der i Længden maa blive ved at staa mellem vore to Folk, naar det ikke fjernes. Jeg gør det i Haab om, at det maa blive fjernet.

Der er allerførst det gamle Krav om Selvforvaltning paa det kulturelle Omraade, som indtil i Dag aldrig vandt Forstaaelse i danske Kredse. Jeg har dog det Indtryk, at det maaske mindre mangler paa Forstaaelse end paa Vilje til at anerkende Kravets Berettigelse, thi det maa jo forstaaes, at vi er Folkedel for os selv og ikke kan sammenlignes med forskellige Aandsretninger inden for det danske Folk, som f. Eks. Grundtvigianismen og Indre Mission eller sligt. Det er jo paa dette Grundlag, man har prøvet at ordne de nationale Forhold. Man maatte derfor nok kunne indse, at en anden Folkedel maa anerkendes som en organisk Helhed, der maa ordne sine kulturelle Forhold for sig selv. Saaledes har jeg allerede før Krigen i den preussiske Tid tilstræbt det for den danske Folkegruppe, rigtignok uden Held, men jeg kunde allerede derfor i det mindste vente Forstaaelse for mine Krav. Men nu er man Herre og vender det døde Øre vil. Naar man siger: Ja, men vi giver dog Mulighed for tysk Skole, tysk Menighedsliv og andre Former af tysk kulturelt Liv, er det jo rigtigt, men man vil ikke tage Konsekvensen: at disse Omraader maa være henvist til Selvstyre fra tysk Side, fordi et Folks kulturelle Liv slet ikke kan forvaltes af et andet Folk. Prøver man det alligevel, saa gør man sig til Formynder over et andet Folk. Man tildeler sig en unaturlig og derfor uløselig Opgave. Det er dette unaturlige Formynderskab, der medfører alle de Fejlgreb, jeg ved andre Lejligheder har anket over, og som virker som Naalestik ogsaa dér, hvor de maaske mere er en Følge af en uforstaaende Bureaukratisme. Jeg vil ikke i Dag fortabe mig i Enkeltheder, fordi det saa let svækker Opmærksomheden for Hovedpunktet, nemlig at vor Folkegruppe selv maa ordne disse Ting og saa selvfølgelig ogsaa bære Ansvar for dem. Jeg fremhæver dette, at vi maa være ansvarlige, idet

jeg dermed anerkender, at saadan en Forvaltning selvfølgelig maa staa Staten til Ansvar, og at Staten kan forlange Tilsyn over saadant et Selvstyre. Man har ved andre Lejligheder sagt: Du kan dog ikke forlange, at vi skal anerkende en Stat i Staten. Men det er aldrig blevet forlangt.

En saadan autoritær Stat, som Estland er blevet i den nye Tid, har ikke ment at skulle forandre ved Selvforvaltningen for de nationale Grupper for Statens Skyld, fordi Staten staar sig ved den. Jeg ved, at det er den eneste europæiske Stat, der har gennemført dette Princip og staar ved det endnu den Dag i Dag. Jeg ved, at i de fleste europæiske Lande vil man ikke drage Konsekvensen, ligesom Danmark heller ikke vil, men det er netop en af de Ulykker, som fulgte med Versailles-Traktaten, at man dengang vel saa sig nødsaget til at give alle de mange Folkegrupper, som man tildelte fremmede nationale Stater, visse nationale Rettigheder, men dog ikke kunde beslutte sig til at betragte disse Folkegrupper som organiske Enheder, som maatte udrustes med Retten til Selvstyre. Det er ikke et lille Spørgsmaal, om Danmark omsider kunde finde dette eneste rigtige Syn paa Sagen, for Kravet kommer ikke til Ro, inden det er opfyldt. Alle de mange europæiske folkelige Mindretal eller rettere Folkegrupper har gjort dette Krav til deres. Det hører til et Folks Ære ikke at staa under Formynderskab dér, hvor de dybeste folkelige Anliggender skal plejes, og det er sandelig ingen tom Frase. Det danske Folk forstaaer det godt nok, thi naar det engang sker, at et tysk Flertal kunde faa Indflydelse paa f. Eks. det danske Skolevæsen i et Sogn, ogsaa om det slet ikke benytter sig af det, saa raaber man højt nok, at sligt er utaaleligt. Det gaar den danske Ære for nær. Tror ærede Medlemmer, at vor Æresfølelse er ringere end det danske Folks? Man skal vogte sig for at røre ved et Folks Ære, og Historiens videre Forløb vil vise, hvor vigtigt det er at respektere det. Det danske og det tyske Folk staar for Resten hinanden meget nærmere end f. Eks. det tyske og det estniske, derfor vilde det være desto naturligare, om Danmark kunde forstaa den Tanke og opfylde vore Ønsker, især da Statens Stilling derved kun kan styrkes.

Jeg siger alt dette, fordi der er en bestemt Anledning til at sige det, og denne Anledning er, at den tyske Skoleforening paa ny har rejst vort gamle Krav om tyske Skolekommissioner og en tysk Skolekonsulent til Skolevæsenets Forvaltning. Det er